

Succesvolle voorbeelden als inspiratie voor nieuwe projecten

Mbo-studenten die gastlessen geven aan vmbo-leerlingen, wijkleercentra waar sámen wordt geleerd in de praktijk en een Vakmanschapsroute: bij Zorg en Welzijn (Z&W) zijn er al prachtige voorbeelden van projecten waar de vernieuwing in het vmbo echt goed werkt. Platform VMBO Zorg en Welzijn gaat dit jaar met die voorbeelden de regio's in, zodat ze navolging kunnen krijgen op andere plekken.

Maud Croes, voorzitter van het platform, wil hierbij vooral ook bestuurders en leidinggevendenden betrekken. Ze diende bij de VO-raad een aanvraag in voor een leerlab Zorg en Welzijn. 'We willen bijeenkomsten organiseren waarin leidinggevendenden uit een regio bij elkaar komen om samen te onderzoeken of er een voorbeeld is dat voor hen ook een realistische stap zou kunnen zijn. De vraag is daarbij niet alleen 'wat kun je hiervan leren' maar vooral ook: hoe kun je het zo aanpakken dat het niet blijft bij inspireren, maar dat we écht een slag kunnen maken naar verspreiden van voorbeelden in de praktijk?'

Schoolleider

De focus ligt niet voor niets op schoolleiders, bestuurders en leidinggevendenden. 'We merken bij onze leden dat nieuwe projecten vaak nog erg afhankelijk zijn van de docent. Vaak nemen docenten het initiatief, maar haken directie en bestuurders niet aan, waardoor een project niet geborgd is in de organisatie. Als er dan een wisseling van personeel is, stort zo'n project in. Er zijn prachtige initiatieven, maar als je wilt dat het in de organisatie geborgd wordt, moet

je echt de bestuurders en leidinggevendenden om de tafel krijgen.' Op de achtergrond speelt nog iets mee. Maud Croes: 'Voor Sterk techniekonderwijs is een pot geld beschikbaar, waardoor het aan alle kanten wordt ondersteund. Prima, ik juich dat toe, maar de andere profielen zullen óók een ontwikkeling moeten doormaken. We moeten bij Zorg & Welzijn een tandje bijzetten om bij bestuurders op de radar te blijven. Daarom gaan wij nu zelf aan de slag om leidinggevendenden te benaderen. De VO-Raad is bezig met leerlabs, daar past dit heel mooi in.'

Aanhaken bij voorbeelden

De bedoeling in het leerlab Zorg en Welzijn is om te leren van drie succesvolle voorbeelden die al zijn ontwikkeld en daar concreet zelf mee aan de slag te gaan. De voorbeelden zijn niet alleen inspirerend, maar laten ook zien hoe eventuele obstakels genomen kunnen worden en wat er nodig is om een project te borgen in de organisatie. Om een samenwerking tussen vmbo en mbo te laten slagen, moet een project om te beginnen voor allebei iets waardevols toevoegen. Neem bijvoorbeeld de samenwerking in Alkmaar tus-

sen vijf vmbo's, het ROC Horizon College en ROC Kop van Noord-Holland. 'Mbo-studenten Zorg en Welzijn nemen een aantal vmbo-leerlingen onder hun hoede en introduceren ze op het mbo én in praktijksituaties. De ruimte werd gevonden in een onderdeel van het mbo-onderwijsprogramma over lesgeven, dat op het ROC al liep. Daardoor is het voor het ROC ook waardevol.'

Het tweede voorbeeld, van het wijkleercentrum in de omgeving van Zutphen maakt nog iets duidelijk: docenten rond de tafel zetten om hun examenprogramma's op elkaar af te stemmen, werkt vaak niet. Op papier is dan gewoon niet echt helder waar de overlap precies zit. 'Maar in het wijkleercentrum zagen de docenten hoe vmbo-leerlingen Zorg en Welzijn soms vrijwel dezelfde praktijkopdrachten deden als mbo-studenten. Waarom zouden die leerlingen, als ze overstappen naar het mbo, weer terug moeten naar af? Daardoor kwamen er al snel ideeën om voor die leerlingen de lesstof te verbreden of verdiepen.'

Praktijk vaak weerbarstig

Als het gaat om doorgaande leerroutes, is de praktijk juist vaak weerbarstig. Dat blijkt bijvoorbeeld ook bij het derde voorbeeld, de Vakmanschapsroute die in Brabant werd ontwikkeld door het Da Vinci College en het Kellebeek College (onderdeel van ROC West-Brabant). Leerlingen met het profiel Zorg en Welzijn die al weten dat ze later een mbo-opleiding in dezelfde richting willen doen, kunnen daar al in hun derde jaar hun praktijkexamens afsluiten, en in het vierde jaar een aantal vakken volgen op het mbo. Ze hoeven dus geen vakken dubbel te doen en ronden eerder hun niveau 2-opleiding af. Veelal stromen ze daarna door naar niveau 3.

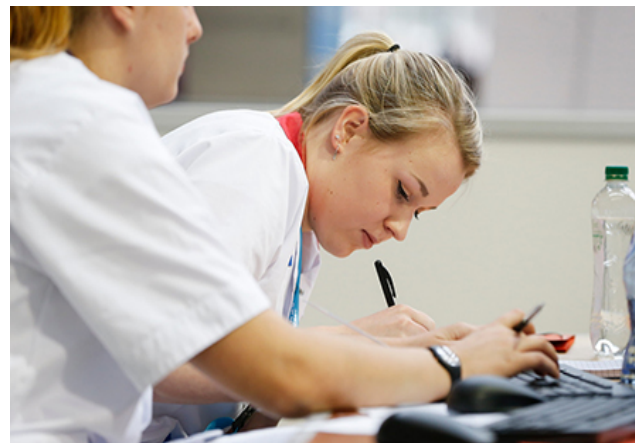
'Zo'n samenwerking klinkt op papier logisch, maar er spelen veel belangen mee, en bovendien kan het ingewikkeld zijn om de financiering voor elkaar te krijgen en aan de wet- en regelgeving te voldoen,' zegt Croes. 'In dit project is het gelukt om die obstakels uit de weg te ruimen. Het Da Vinci College en ROC West-Brabant kregen hiervoor een aparte licentie van het Ministerie van Onderwijs, onder de naam Vakmanschapsroute.'

Het zijn juist die kennis en know-how waar schoolleiders, bestuurders en leidinggevendenden veel aan hebben, als ze in een andere regio het voorbeeld willen navolgen. De voorbeelden zijn dus niet alleen inspirerend, maar laten zien dat er daadwerkelijk al veel gebeurt én dat er voor obstakels ook oplossingen voorhanden zijn. 'Er gebeurt zoveel, als school weet je vaak niet waar je moet beginnen. Het leerlab kan daar enorm bij helpen, door mensen bij elkaar te brengen die samen kunnen onderzoeken wat in hun regio de mogelijkheden zijn en hoe ze zo'n project handen en voeten geven.'

'ER GEBEURT ZOVEEL, ALS SCHOOL WEET JE VAAK NIET WAAR JE MOET BEGINNEN. HET LEERLAB KAN DAAR ENORM BIJ HELPEN.'

2020: Leerlab onder de aandacht

Het eerste agendapunt voor Maud Croes: in overleg met de VO-Raad zoeken naar slimme plekken om het leerlab onder de aandacht te brengen van bestuurders en leidinggevendenden. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij conferenties en thema-bijeenkomsten.

Vervolgens komt er een aantal werkbijeenkomsten voor leidinggevendenden en bestuurders van verschillende vmbo-scholen uit één onderwijsregio, om samen te onderzoeken hoe een van de voorbeelden ook in die regio ingevoerd zou kunnen worden. 'We hebben vijf regio's, het zou prachtig zijn als dit jaar in elke regio een van de voorbeelden navolging krijgt in een nieuw project.'

Maud Croes heeft nog een doel: dat bij leidinggeven- den het besef doordringt dat dezelfde beweging als bij Techniekonderwijs ook voor Zorg en Welzijn nodig is. Het is een even grote sector, en de roep om nieuwe medewerkers is net zo groot. En zo ingewikkeld is het niet, het belangrijkste is dat er meer aandacht komt voor het borgen van de fantastische initiatieven die er zijn - het werkt allemaal té goed om te laten liggen.'

VIER SUCCESVOLLE VOOR- BEELDEN UIT HET LEERLAB

VERNIEUWING VMBO ZORG EN WELZIEN

1. Mbo-studenten maken vmbo'ers weg-
wijs in de zorg (en leren daar zelf ook van)
2. Praktijklessen in het wijkleercentrum
3. Vakmanschapsroute: ideaal voor vmbo-
leerlingen die al weten wat ze willen
4. Verbinding door leerwerkplaatsen

Het kán, benadrukt ze. 'De voorbeelden zijn vaak bud- getneutraal en het kan heel laagdrempelig. Met kleine stappen kom je al een heel eind.'

Informatie

www.platformzorgenwelzijn.nl

m.croes@de-viaan.nl

Maud Croes

Maud Croes is sinds vijf jaar voorzitter van het plat- form VMBO Zorg & Welzijn. Ze was tot vorig jaar directeur van het Van der Meij College in Alkmaar, waar ze de vernieuwing in het vmbo doorvoerde. Tegenwoordig is ze directeur van de Praktijkschool Focus in Heerhugowaard en De Viaan in Alkmaar. m.croes@de-viaan.nl

Platform Zorg & Welzijn

Platform Z&W is een netwerkorganisatie waarbij ruim 200 scholen zijn aangesloten die het profiel en/of de keuzevakken Z&W aanbieden. Het plat- form behartigt de belangen van haar leden en is bovendien een belangrijke schakel tussen beleid- smakers en de onderwijspraktijk. 'Het bevorderen van overleg tussen docenten en leidinggeven- den' is daarbij een van de speerpunten.

<https://www.platformzorgenwelzijn.nl>